

Uus eesti keele õpik.

Saadud andmed ja kibedad tähelepanekud viitavad viimasel ajal sellele, et eesti keele oskus meie nooremas põlvkonnas kipub järjest madalamele langema. Kohati on see jõudnud juba nii madalale järjele, et me peame hakkama hädakella lööma. Sellise olukorra jätkudes ja ikka sügavamale juurdudes me jõuame üsna varsti piirini, kus meil Välis-Eestis enam ei ole noorema põlvkonna eestlust. Mida see tähendab meie rahva olemasolule ja rahvuskultuurilisele isetegevusele võõrsil, see peaks olema kõigile selge - me seisame äärmiselt tõsise hädahoju ees.

Agas ometi „veel pole kadunud kõik!”

Lisaks m.a. ilmunud Evi Lepiku „Minu raamatule”, mis on peamiselt mõeldud koolieelikuile, ilmus äsja Rootsi-Eesti Õpperaamatufondi kirjastusel Mare Aadli ja Edith Kotka-Nymani koostatud „Samm-sammult. Eesti keele õpik algajaile”. Nim. õpik on esmajoonel mõeldud eesti keelt mitteoskavaile algastme õpilastele. Raamatu on illustreerinud üliõpilane Laine Laks, tulevane keskastme õpetaja. Ristsõnad ja mõned harjutuste juurde kuuluvad pildid on joonistatud Edith Kotka-Nymani poolt.

Õpiku koostamisel on võetud aluseks lapse lähem ümbrus - kodu ja kool. Grammatikareeglid on teadlikult välja jäetud, pearõhk on asetatud lihtsamate eestikeelsete sõnade, väljendite ja lausete omandamisele.

Tekstid koos küsimustega ja harjutustega on mõeldud nõnda-ütelda abimaterjalidena, mida iga õpetaja võib oma äranägemise ja fantaasia kohaselt vastavalt veelgi süvendada. Õpitud materjali kinnitamiseks on teatud osade järel kordamisharjutused.

Lastele huvitavamaks tegemiseks on õpiku juurde lisatud lühikesi lõbusaid lookesi ja lastele väga meeldivaid ristsõnu - kõik õpiku sõnavara ulatuses. Oma nõuga ja jõuga on koguni abiks olnud mitmed kodukeele õppijad. Õpiku lõpus on väike eesti-rootsi sõnastik, milles on märgitud nimisõnade mitmus ja verbidel oleviku 1. pööre.

Autorite arvates võivad käesolevat eesti keele õpikut kasutada lugemise ja kirjutamise harjutamiseks ka need õpilased, kes vähesel määral juba eesti keelt oskavad.

Käesoleva õpiku ilmumine on märkimisväärne sündmus, mis väärrib tõsist tänu ja tähelepanu. See on rõõmustavaks abiliseks koolide ja täienduskoolide algastmel, kodukeele õpetuses ja suvekodudes, kus on umbkeelseid või vähese eesti keele oskusega õpilasi. Kodude, suvekodude ja võimaluse korral ka vana-vanemate tõhusal kaasabil võivad võimekamad õpilased kohe jätkata oma eesti keele õpingut „Meie eesti keele” I osa algkursusel. See

kõik kokku annab lootust eesti keele oskuse paranemiseks meie kõige nooremas põlvkonnas ka kohtades, kus nüüd juba tuleks hädakella lüüa. Selle saavutamiseks tuleb muidugi kõigil asjaosalistel rohkesti vaeva näha, lastevanemail peale muu ka kulusid kanda - seegi vaadeldud õpik maksab 45 krooni.

Vaadeldud õpik äratas juba käsikirjas suurt tähelepanu ka väljaspool Rootsit. Meie agarad kolleegid Austraalias on käsile võtnud selle ingliskeelse versiooni koostamise ja väljaandmise kõige lähemal ajal. Kui see kavatsus teostub, siis oleks see ülimalt tähelepanuväärne saavutus, sest ka inglise keele piirkondades - need on arvult ja ulatusest palju suuremad kui Rootsi - on kõige noorema põlvkonna eesti keele oskusega samad probleemid kui siin Rootsis, kohati veelgi raskemad.

Saabuvate Jõulupühade eel ma kasutaksin võimalust meie lasteraamatute tulvast esile tõsta järgmisi: „Mina tahan ka koolis käia”, „Vaata, Madicken, lund sajab”, „Kui väike Ida tahtis teha vempu”, „Õhtujutud Andresest”.

Kolm esimest teost on Rootsi kuulsa lastekirjaniku Astrid Lindgreni tooted ja neljas on Kerstin Thorvalli suurt tähelepanu äratanud lasteraamat. Sobival võimalusel võib Jõuluvana nim. teoseid toimetada õigesse sihtkohta.

(Need on müügil „Eesti Päevalehe” talituses.)

Herman Rajamaa